Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING EN LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: **Voorontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, wat betreft de implementatie van diverse Europese richtlijnen en de versterking van het asbestafbouwbeleid**
- Principiële goedkeuring

Samenvatting
Dit regelgevende traject voert een aantal wijzigingen door aan het uitvoeringsbesluit VLAREMA met als doel de omzetting van Europese wetgeving en het optimaliseren en versterken van het asbestafbouwbeleid. Daarnaast worden op vraag van een aantal actoren nog drie wijzigingsvoorstellen meegenomen.

Implementatie van Europese wetgeving
Richtlijn (EU) 2025/1892 wijzigt de Kaderrichtlijn Afvalstoffen 2008/98/EG met een uitgebreide verantwoordelijkheid (UPV) voor textiel. De UPV textiel zal worden ingevoerd via een uitvoerend samenwerkingsakkoord tussen de gewesten. Enkele aspecten verbonden aan de opslag, inzameling, overbrenging, sortering… blijven echter gewestelijke bevoegdheid en worden via VLAREMA omgezet.
De Europese Commissie opende recent een inbreukzaak tegen België wegens een aantal bezwaren over de conforme omzetting van de Richtlijn 2018/851/EU. Dit wijzigingsbesluit bevat een aantal bepalingen om tegemoet te komen aan de niet-conforme omzetting van een aantal bepalingen voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) en het verbrandingsverbod.
Ook wordt een eerder voorstel hernomen betreffende de mogelijkheid voor online marktplaatsen om de verplichtingen inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid over te nemen van producenten die via de online marktplaats verkopen; na afstemming met de Europese Commissie.
De SUP-richtlijn (Richtlijn (EU) 2019/904) voorziet in de invoering van een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) voor zwerfvuil en voor vistuig. De UPV voor zwerfvuil trad recent op intergewestelijk niveau in werking. Dit heeft tot gevolg dat op gewestelijk niveau de bepalingen over een UPV Zwerfvuil uit het VLAREMA geschrapt mogen worden. De concrete invulling van de UPV voor kunststofhoudend vistuig wordt gewijzigd van een aanvaardingsplicht naar een collectief plan.
Het standaardformaat voor het rapporteren van het soort en de hoeveelheid afgeleverd afval bij havenontvangstvoorzieningen wordt gewijzigd overeenkomstig rectificatie 2025/91039.

Optimaliseren en versterken van het asbestafbouwbeleid
De inhoudelijke scope van het inspectieprotocol asbestinventarisatie wordt aangepast. Het regelt nu ook de modaliteiten voor het uitvoeren van een 'aangepaste asbestinventaris', voor het uitvoeren van een aanvullend onderzoek, voor het verstrekken van informatie en documenten door de eigenaar van de constructie … Om meer garanties te kunnen bieden voor de kwaliteitsvolle en uniforme werking van de asbestdeskundige en van de certificatie-instelling asbest zijn een aantal aanpassingen op vlak van kwaliteitsborging voorzien: coaching op maat, waarschuwing, certificatieplatform, inkorten van termijnen van de schorsings- en opheffingsprocedure… De samenstelling van de sectorraad wordt uitgebreid met de erkende sloopbeheerorganisatie en de door OVAM aangestelde examenbeheerder. De lees- en schrijfrechten op de databank asbestinventarisatie worden beperkt uitgebreid. Om de gegevens in de databank asbestinventarisatie beter te bewaken is het ook nodig om de eisen rond de unieke identificatie van personen die toegang krijgen tot de databank te verstrengen.
Tot slot bevat dit wijzigingsbesluit ook de voorwaarden voor asbestdeskundigen voor asbestincidenten. Deze bieden een houvast voor lokale besturen als ze bij een asbestincident een bekwaam persoon als expert en coördinerende projectleider willen aanstellen.

Voorstellen op vraag van stakeholders
De drempel voor verplichte sloopopvolging voor residentiële en niet-residentiële gebouwen wordt geharmoniseerd op 1.000 m^3. Om ervoor te zorgen dat bij sloop- en renovatieprojecten de wettelijke verplichtingen rond sloopopvolging beter worden nageleefd, moet de sloopdeskundige bij de opmaak van een sloopopvolgingsplan een aanmeldingsnummer aanvragen bij de sloopbeheerorganisatie. Op die manier kan een validatie van de sloopopvolging gebeuren op het juiste moment, namelijk bij de start van de vergunningsfase.
De vanaf 2027 voorziene gescheiden inzameling van glaswol, rotswol en bitumineuze dakbedekking wordt aangepast in functie van de haalbaarheid van de inzameling en het gelijk speelveld van de producenten. Meer concreet wordt de selectieve inzameling van glaswol en rotswol geschrapt en de selectieve inzameling van bitumineuze dakbedekking beperkt tot bouwafval.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein Omgeving.

Dit besluit voorziet in de gedeeltelijke omzetting/implementatie van:
- Richtlijn 2018/851/EU RICHTLIJN (EU) 2018/851 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen;
- Richtlijn (EU) 2019/904 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de vermindering van de effecten van bepaalde kunststofproducten op het milieu;
- Rectificatie van Richtlijn (EU) 2019/883 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 inzake havenontvangstvoorzieningen voor de afvalafgifte van schepen, tot wijziging van Richtlijn 2010/65/EU en tot intrekking van Richtlijn 2000/59/EG.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het ontwerp-wijzigingsbesluit werd voorgelegd voor wetgevingstechnisch en taalkundig advies. Het advies nr. 2026/242 werd ontvangen op 8 juli 2026.

De Inspectie van Financiën heeft advies KS/2026002563 afgeleverd op 6 juli 2026 en advies KS/2026003950 op 16 oktober 2026. Het akkoord van de minister van Begroting is niet vereist. De Inspectie van Financiën merkt op dat met voorliggend ontwerp van besluit ook nog andere besluiten van de Vlaamse Regering worden gewijzigd dan het besluit van de Vlaamse Regering dat in de titel wordt vermeld. Dit is op zich een terechte vaststelling, maar gezien dit slechts om een zeer beperkt aantal artikelen gaat die nauw aansluiten bij de wijzigingen in VLAREMA en ook omwille van de leesbaarheid werd de titel toch behouden.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Met dit wijzigingsbesluit wordt beoogd om een aantal wijzigingen door te voeren op drie sporen.

IMPLEMENTATIE VAN EUROPESE WETGEVING

A. **Richtlijn (EU) 2025/1892** van het Europees Parlement en de Raad van 10 september 2025 wijzigt de Kaderrichtlijn Afvalstoffen 2008/98/EG met EU-doelstellingen voor de vermindering van voedselverspilling tussen nu en 2030 en maatregelen voor een duurzamere textielsector die minder afval produceert. Ze bevat geharmoniseerde regels over de **uitgebreide verantwoordelijkheid** voor producenten van **textiel**. Producenten worden verantwoordelijk gesteld voor de volledige levenscyclus van hun textielproductie, van ontwerp tot hergebruik en recyclage; en moeten betalen om de afvalinzameling en -verwerking te helpen financieren. De UPV zal van toepassing zijn op kleding, kledingaccessoires, huishoudtextiel en schoenen voor huishoudelijke en gelijkaardige professionele toepassingen. De UPV textiel zal worden ingevoerd via een uitvoerend samenwerkingsakkoord tussen de gewesten. Enkele aspecten verbonden aan de opslag, inzameling, overbrenging, sortering, … blijven echter gewestelijke bevoegdheid en worden via VLAREMA omgezet. De bepalingen met betrekking tot textiel uit Richtlijn (EU) 2025/1892 moeten worden omgezet tegen 17 juni 2027.

B. **Ingebrekestelling voor de Kaderrichtlijn Afval**. Op 11 december 2025 besliste de Europese Commissie om een inbreukzaak te openen tegen België wegens een aantal bezwaren over de conforme omzetting van de Richtlijn 2018/851/EU. Richtlijn 2018/851/EU voorziet in een aantal wijzigingen van de Kaderrichtlijn Afval 2008/98. De vragen van de Europese Commissie werden intussen beantwoord, voorlopig nog zonder reactie van de Europese Commissie.

Voor de Vlaamse wetgeving stellen we wel vast dat de Europese Commissie een aantal terechte opmerkingen maakt betreffende de niet-conforme omzetting van de algemene bepalingen van de **uitgebreide producentenverantwoordelijkheid** (UPV) en het **verbrandingsverbod**.

Wat betreft de UPV hebben de opmerkingen betrekking op:

- het ontbreken van een systeem van zelfcontrole voor het financiële beheer (artikel 8 bis, lid 3, punt d), i), van de KRL Afvalstoffen);
- het ontbreken – in artikel 3.2.1.2 van het VLAREMA – van een verwijzing naar het financiële beheer, zoals vereist door artikel 8 bis, lid 3, punt d), ii), van de Richtlijn;
- adequaat mechanisme voor zelfbeheer, in voorkomend geval ondersteund door regelmatige onafhankelijke controles voor de beoordeling van de kwaliteit van de gegevens die zijn verzameld en gerapporteerd overeenkomstig lid 1, onder c), van dit artikel, en de vereisten van Verordening (EG) nr. 1013/2006;
- openbaar beschikbaar maken van de informatie over de verwezenlijking van de doelstellingen voor afvalbeheer;

- zorgen voor een regelmatige dialoog tussen alle relevante belanghebbenden die betrokken zijn bij de uitvoering van de regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.

Voor het verbrandingsverbod werd geconcludeerd dat de omzetting onvolledig was. Artikel 4.5.2, § 1, VLAREMA voorziet in een verbod op verbranding van afvalstoffen die voor de recyclage ervan afzonderlijk zijn ingezameld. In § 3 van dat artikel zijn uitzonderingen op dit verbod opgenomen. Het vereiste van artikel 10, lid 4, van de Kaderrichtlijn Afval dat de uitzondering alleen van toepassing mag zijn wanneer dit het beste milieuresultaat oplevert, is echter niet omgezet

C. Dit wijzigingsbesluit voorziet in een aangepast voorstel betreffende de mogelijkheid voor **aanbieders van onlineplatformen** om aan te sluiten bij de relevante beheersorganismen of organisaties voor producentenverantwoordelijkheid namens een producent die niet geregistreerd is bij deze actoren en die niet op individuele basis voldoet aan zijn verplichtingen inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid; maar beperkt tot de producten die deze producent via het desbetreffende onlineplatform verkoopt. De aanbieder van het online platform neemt in dat geval de verplichtingen inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, waartoe deze producent normaal gezien gehouden is, over. Dit aangepast voorstel is het gevolg van overleg met de Europese Commissie in het kader van de **kennisgeving 2026/0064/BE** (TRIS-procedure); en draagt het akkoord van de Europese Commissie.

D. De **SUP-richtlijn (Richtlijn (EU) 2019/904)** voorziet in de invoering van een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) voor zwerfvuil en voor vistuig.

Op 27 maart 2026 beslist de Vlaamse Regering tot bekrachtiging en afkondiging van het decreet tot instemming met het samenwerkingsakkoord van 9 februari 2026 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het kader voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil. Hiermee werd de procedure volledig afgerond en kon de **UPV voor zwerfvuil** in werking treden. Dit heeft tot gevolg dat op gewestelijk niveau de bepalingen over een UPV Zwerfvuil – ingevuld via een collectief plan – uit het VLAREMA geschrapt mogen worden.

De concrete invulling van de **UPV voor kunststofhoudend vistuig** wordt gewijzigd van een aanvaardingsplicht (AVP) naar een collectief plan. De voorgestelde wijzigingen komen tegemoet aan een invulling van de UPV voor kunststofhoudend vistuig op maat van onze visserijsector. Gelet op de specificiteit van de visserij- en aquacultuursector in Vlaanderen (er zijn slechts twee invoerders van kunststofhoudend vistuig en één aquacultuur-exploitant gekend, en de actieve vissersvloot is met een vijftigtal schepen bijzonder klein) is het opzetten van een AVP-systeem met een bijhorend beheersorganisme niet realistisch (financieel noch organisatorisch). Simulaties op basis van een redelijk ingeschatte milieubijdrage bij de aankoop van nieuw kunststofhoudend vistuig geven een resultaat waarbij het niet haalbaar is een aparte structuur (incl. beheersorganisme) op te zetten. Bovendien is er een groot aantal buitenlandse producenten/verkopers van kunststofhoudend vistuig die hun producten online aanbieden. Ook al zullen deze buitenlandse producenten verplicht worden zich bij OVAM te registreren, is het twijfelachtig dat deze allemaal in kaart gebracht zullen kunnen worden, en bij een eventuele aanvaardingsplicht dan ook financieel zullen bijdragen. Daarom wordt geopteerd voor een alternatieve aanpak met minimale administratieve lasten voor de sector, waarbij de AVP vervangen wordt door de plicht tot het opstellen van een collectief plan waarin volop ingezet wordt op een maximale inzameling van afvalvistuig en volledig invulling gegeven wordt aan de verplichtingen van richtlijn (EU) 2019/883 (omgezet in Onderafdeling 5.2.10 van VLAREMA). De regelingen hiervoor werden reeds vastgelegd door middel van de afvalbeheersplannen voor de vissershavens van Nieuwpoort, Oostende en Zeebrugge, en succesvol toegepast. Deze aanpak garandeert een eerlijke verdeling van de kosten (ook buitenlandse vissers die in België kunststofhoudend vistuigafval afgeven dragen bij aan de kosten voor de inzameling en verwerking van kunststofhoudend vistuig) en biedt meer flexibiliteit om een pragmatische invulling van de UPV mogelijk te maken.

E. **Rectificatie scheepsafval**. De voorgestelde wijzigingen komen tegemoet aan een door de Europese Commissie voorgestelde rectificatie 2025/91039. De in het VLAREMA opgenomen bijlagen 5.2.10.A en 5.2.10.B zijn gebaseerd op de bijlagen 2 en 3 van de Richtlijn (EU) 2019/883 van het Europees Parlement en de raad van 17 april 2019 inzake havenontvangstvoorzieningen voor de afvalafgifte van schepen. Deze bijlagen zijn op hun beurt gebaseerd op een door de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) ontwikkeld model. Dit model biedt internationale richtsnoeren voor gebruikers (zeeschepen) en aanbieders van havenontvangstvoorzieningen. Het biedt een standaardformaat voor het wereldwijd rapporteren van het soort en de hoeveelheid afgeleverd afval. Het was de bedoeling om dit internationale formaat in de EU regel voor regel over te nemen. De sjablonen in de bijlagen 2 en 3 van de Richtlijn (EU) 2019/883 wijken echter af op de punten „J" en „K" af. Beide formaten werden nu op elkaar afgestemd.

F. De **Europese verordening 2024/1157 betreffende de overbrenging van afvalstoffen** (EVOA) voorziet in de mogelijkheid tot inning van een vergoeding voor de administratieve kosten voor de uitvoering van de kennisgevings- en toezichtsprocedures en de normale kosten voor passende analyses en inspecties. De Raad van State oordeelde in haar advies 79.297 dat algemeen toezicht en inspectie niet kan gekwalificeerd worden als retributie. De verwijzing naar het toezicht en de inspectie werd daarop geschrapt uit het materialendecreet, en moet ook worden doorgevoerd in het VLAREMA. Dit blijft echter zonder enig gevolg gezien deze kosten toch niet werden ingevuld.

OPTIMALISEREN EN VERSTERKEN VAN HET ASBESTAFBOUWBELEID

Op 19 juni 2026 gaf de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring aan een wijziging van het Materialendecreet. Voor het thema asbest werden o.a. onderstaande wijzigingen aan het Materialendecreet aangebracht.

- Een definitie van toegankelijke constructie met risicobouwjaar met gevoelig karakter werd ingevoerd voor sites gebruikt voor penitentiaire, nucleaire of militaire doeleinden.
- Er werd een de alternatieve rapportagevorm "aangepast asbestattest" voor openbare, technische toegankelijke constructies met risicobouwjaar en toegankelijke constructies met risicobouwjaar met gevoelig karakter voorzien.
- Informatieplicht: Er werd een verplichting ingevoerd voor de eigenaar om bij het opstellen van de asbestinventaris alle informatie waarover die beschikt over de aanwezigheid van asbest in diens constructie te verschaffen aan de asbestdeskundige zodat die deze informatie kan opnemen in de inventaris.
- Er werd een mogelijkheid ingevoerd voor de eigenaar om een aanvullend onderzoek te laten uitvoeren door de asbestdeskundige op het ogenblik dat die de opdracht geeft tot het opstellen van de asbestinventaris. Dit onderzoek gaat verder dan de verplichtingen voor een standaard onderzoek en dat in het bijzonder voor het opsporen van niet vast te stellen materialen met destructieve handelingen met het oog op de uitvoering van werken; het gedetailleerder afperken van het voorkomen van asbesthoudende materialen; en het onderzoeken van bijkomende materialen of constructies met een meer gedetailleerde beschrijving van de asbestmaterialen met het oog op het opstellen van een asbestinventaris in het kader van de werkgeversverplichtingen.

De wijzigingen in het VLAREMA geven onder meer verdere invulling aan deze wijzigingen van het Materialendecreet. We geven hieronder de inhoudelijk belangrijkste weer.

Asbestattest

De bepalingen omtrent de geldigheidsduur van het asbestattest worden verduidelijkt. Om de uitrol van een indexering van de retributie voor alle betrokken partijen vlotter te laten verlopen wordt de uiterste datum voor het vastleggen van de aangepaste retributie verlaat naar 1 juni.

Inspectieprotocol asbestinventarisatie

De inhoudelijke scope van het inspectieprotocol asbestinventarisatie wordt aangepast. Het inspectieprotocol asbestinventarisatie regelt nu ook bijkomend de modaliteiten voor het uitvoeren van een 'aangepaste asbestinventaris' met het oog op het bekomen van een 'aangepast asbestinventarisattest', en de modaliteiten voor het uitvoeren van een aanvullend onderzoek. Aangepaste delegaties betreffen het uitwerken van de modaliteiten over het geven van de opdracht, het verstrekken van informatie en documenten door de eigenaar van de constructie., en de analyse van de monsternames door een laboratorium voor de identificatie van asbest in materialen.
De rechtsgronden voor het afbakenen van het inspectiegebied, het opnemen of uitsluiten van bepaalde materialen en constructie en mogelijke onderzoeksbeperkingen worden verduidelijkt.

Asbestdeskundige inventarisatie
Om meer garanties te kunnen bieden voor de kwaliteitsvolle en uniforme werking van de asbestdeskundige zijn een aantal aanpassingen op vlak van kwaliteitsborging voorzien:

- De asbestdeskundige inventarisatie moet houder zijn van een door een erkende certificatie-instelling asbest afgeleverd opleidingsattest voor het volgen van de verplichte opleiding met praktijkgedeelte inzake het inspectieprotocol asbestinventarisatie, dat niet ouder is dan twaalf maanden.
- Om te kunnen nagaan of de inhoud van de jaarlijkse bijscholing van de asbestdeskundigen inventarisatie voldoende door de asbestdeskundige inventarisatie verwerkt werd, kan aan de bijscholing in de toekomst een toetsing gekoppeld worden.
- Er wordt een bijkomende taak toegekend aan de certificatie-instellingen asbest: de coaching op maat. Deze coaching betreft een opleiding- en begeleidingstraject op maat van een individuele asbestdeskundige inventarisatie of een beperkt aantal personen. Ze is in eerste instantie gericht op startende asbestdeskundigen inventarisatie om hen beter te omkaderen bij de opstart van hun activiteit. Daarnaast kan een certificatie-instelling asbest deze coaching ook opleggen aan asbestdeskundigen inventarisatie als ze bij de controles vaststelt dat de asbestdeskundige inventarisatie een specifieke bijkomende ondersteuning en begeleiding nodig heeft om meer kwaliteitsvol te kunnen werken.
- De certificatie-instelling asbest kan bij de vaststelling van onregelmatigheden maatregelen opleggen aan de asbestdeskundige inventarisatie zoals het bijkomend volgen van een opleiding, een coaching op maat, het opnieuw afleggen van het examen.
- De gegevens voor de certificering van de asbestdeskundigen inventarisatie worden opgenomen in een certificatieplatform beheerd door OVAM. Deze applicatie is nodig om de juiste toegangsrechten tot de databank asbestinventarisatie te beheren. Het zorgt er ook voor dat de certificatie-instellingen asbest en OVAM op een eenvoudige manier kunnen opvolgen dat respectievelijk de asbestdeskundigen inventarisatie en de certificatie-instellingen asbest op een correcte manier hun taken uitvoeren.
- De voorwaarden voor objectieve, onafhankelijke en onpartijdige werking van de asbestdeskundigen inventarisatie worden verduidelijkt.
- De beroepscommissie zal in de toekomst overkoepeld voor alle erkende certificatie-instellingen asbest werken en niet meer intern per certificatie-instelling asbest georganiseerd worden.

Certificatie-instellingen asbest
Om meer garanties te kunnen bieden voor de kwaliteitsvolle en uniforme werking van de certificatie-instelling asbest zijn ook hier een aantal aanpassingen op vlak van kwaliteitsborging voorzien.

- Wijzigingen bij een certificatie-instelling asbest die te maken hebben met het naleven van de erkenningsvoorwaarden worden nu pas vastgesteld bij de jaarlijkse controle. Om sneller te kunnen ingrijpen als deze wijzigingen een impact kunnen hebben op de kwaliteitsvolle werking van een certificatie-instelling asbest, moeten deze wijzigingen in de toekomst gemeld worden door de certificatie-instelling asbest
- Als ze bij de controle van een certificatie-instelling asbest onregelmatigheden vaststelt, kan OVAM een waarschuwing bezorgen aan de certificatie-instelling asbest en preventieve maatregelen opleggen.

- De termijnen van de schorsings- en opheffingsprocedure worden verkort zodat bij problemen sneller kan ingegrepen worden. In het kader van een schorsing zal OVAM ook remediërende maatregelen kunnen opleggen aan een certificatie-instelling asbest zodat de bijsturing van de werking van de certificatie-instelling asbest gerichter en effectiever kan gebeuren.
- Er wordt een verplichting opgelegd aan de certificatie-instelling asbest om bij een schorsing of opheffing van de erkenning deze beslissing bekend te maken aan de personen en bedrijven die vallen onder haar kwaliteitsborging.
- De vrijwillige stopzetting van de activiteit van een certificatie-instelling asbest wordt beter geregeld. Dit moet zorgen dat de stopzetting geen nadelige impact heeft op de marktwerking en op de kwaliteitsborging van het werk van de asbestdeskundigen inventarisatie

Databank asbestinventarisatie
Om de gegevens in de databank asbestinventarisatie beter te bewaken is het nodig om de eisen rond de unieke identificatie van personen die toegang krijgen tot de databank te verstrengen. OVAM maakt hiervoor gebruik van de digitale sleutels van de Vlaamse Overheid (Gebruikersbeheer Vlaanderen). Om hiervan gebruikte kunnen maken moeten de betrokken bedrijven echter ingeschreven zijn in de Belgische Kruispuntbank van Ondernemingen.
De leesrechten voor de woningcontroleurs of toezichthouders wooninspectie worden verduidelijkt. Een aantal bijkomende actoren krijgen leesrecht tot de databank (een medewerker van een erkende kredietgever of van een vergunde verzekeringsonderneming, of van de Nationale Bank van België).

Asbestdeskundigen inventarisatie die ondanks aanmaningen en waarschuwingen de facturen voor de retributies niet betalen, kan het schrijfrecht in de databank worden afgenomen. Dit is nodig om te vermijden dat bedrijven een schuldenlast opbouwen die ze nog moeilijk of niet meer kunnen afbetalen.

Asbestdeskundige asbestincidenten
Tot op heden waren de specifiek benodigde kennis en vaardigheden niet beschreven in een regelgeving. Dit maakte het voor lokale besturen moeilijk om te kunnen oordelen of de aan te stellen asbestdeskundige in staat zou zijn de begeleiding van het asbestincident correct voor hen uit te voeren. De beschreven voorwaarden voor asbestdeskundigen asbestincidenten bieden een houvast voor lokale besturen als ze bij een asbestincident een bekwaam persoon als expert en coördinerende projectleider willen aanstellen. De asbestdeskundige asbestincidenten brengt de verontreinigde binnen- en buitenruimtes aan de bron en in de omgeving in kaart om ze vervolgens gefaseerd te laten saneren. Hij of zijn kan daarvoor samenwerken met andere experten zoals collega-asbestdeskundigen asbestincidenten of kandidaten onder dienst toezicht die hiervoor nog niet over de volledige praktijkkennis of -vaardigheden beschikken. In een multidisciplinaire context kan ook samenwerking nodig zijn met andere experten zoals bijvoorbeeld inzake verzekeringen, media en communicatie, bodemonderzoek- en sanering, …

Sectorraad asbest
De samenstelling van de sectorraad wordt uitgebreid met de erkende sloopbeheerorganisatie en de door OVAM aangestelde examenbeheerder. Beide partijen kunnen een waardevolle bijdrage leveren aan de gesprekken met betrekking tot de kwaliteitsborging van het systeem.

WIJZIGINGEN OP VRAAG VAN STAKEHOLDERS

Sloopopvolging: gelijkschakeling tussen residentiële en niet-residentiële gebouwen.

De voorgestelde harmonisering maakt de bestaande regelgeving eenvoudiger, consistenter en beter afgestemd op de realiteit op het terrein.

Momenteel maakt art. 4.3.3 van het VLAREMA voor de verplichte sloopopvolging een onderscheid tussen niet-residentiële gebouwen en residentiële gebouwen. Dit onderscheid tussen residentieel en

niet-residentieel is echter niet gebaseerd op relevante verschillen in de aard en samenstelling van de vrijkomende fracties bouw- en sloopafval. Door de drempel te harmoniseren wordt de focus verlegd naar waar de milieu-impact daadwerkelijk substantieel is, los van het onderscheid tussen residentieel en niet-residentieel. In de praktijk blijven particulieren buiten schot door de uitzondering op de verplichte sloopopvolging voor eengezinswoningen; de maatregel richt zich vooral naar professionele bouw- en renovatieprojecten.

Het Vlaamse asbestafbouwbeleid verplicht bij overdracht de opmaak van een niet-destructieve asbestinventaris (asbestattest). Het garandeert de 'asbestveiligheid' bij het gebruik van het gebouw. Bij sloop of renovatie worden asbesttoepassingen verwijderd en afgevoerd; en zijn er ook aanzienlijke asbestrisico's. Uit cijfers blijkt immers dat asbesttoepassingen in Vlaanderen breed voorkomen. Meer dan 90% van de te slopen gebouwen blijken asbest te bevatten. Residentiële en niet-residentiële gebouwen bevatten daarbij gelijkaardige en heel diverse asbesttoepassingen. Residentiële en niet-residentiële gebouwen hebben dus gelijkaardige asbestrisico's. Wat asbestrisico's betreft is er geen reden om op basis van het bouwvolume voor residentiële gebouwen een ander criterium te hanteren dan voor niet-residentiële gebouwen.. Daarnaast genereren grote werven (> 1000 m^3) aanzienlijke hoeveelheden bouw- en sloopafval waardoor bij de aannemingswerken de relatieve kost van sloopopvolging beperkt is. Een schrapping van deze uitzonderingsbepaling (< 5000 m^3) is daarom te verantwoorden.

Een bijkomend positief effect is dat meer LMRP-puin (Laag Milieu Risico Profiel) zal worden aangeboden aan producenten van gerecycleerde granulaten, wat een stimulans biedt om LMRP- en HMRP-puin (Hoog Milieu Risico Profiel) afzonderlijk te verwerken en uit te keuren.

Om deze aanpassing in de praktijk door te voeren is ook een aanpassing van het Vrijstellingen-besluit nodig. Het Vrijstellingenbesluit stelt de sloopwerken die niet ressorteren onder de scope van sloopopvolging vrij van omgevingsvergunning. In het Vrijstellingenbesluit wordt echter niet verwezen naar het respectievelijke artikel van VLAREMA maar worden de bepalingen (de scope) van het VLAREMA overgenomen, namelijk de bouwvolumes van 1000 m^3 voor niet-residentiële gebouwen en 5000 m^3 voor residentiële gebouwen en de uitzondering voor eengezinswoningen. De voorgestelde VLAREMA-wijziging zal bijgevolg geen enkel gevolg hebben als het Vrijstellingenbesluit niet eveneens wordt aangepast, aangezien sloopopvolging enkel van toepassing is in geval er een omgevingsvergunning vereist is.

Deze aanpassing geniet brede steun van de sector (Embuild, Bouwunie, Denuo en VSOR).

Sloopopvolging: aanmelding van dossier bij de sloopbeheerorganisatie

In de praktijk blijkt dat bij een aanzienlijk deel van de sloop- en renovatieprojecten de wettelijke verplichtingen rond sloopopvolging niet worden nageleefd. Het probleem situeert zich niet in de inhoud van de regelgeving, maar in het ontbreken van een sluitend en eenvoudig controle-mechanisme. Dit creëert een ongelijk speelveld, zowel tussen sloopdeskundigen onderling als tussen aannemers onderling.

Daarom wordt voorgesteld dat de bij de sloopbeheerorganisatie aangesloten sloopdeskundige bij de opmaak van een sloopopvolgingsplan een aanmeldingsnummer aanvraagt, waarbij de contactgegevens van de aanvrager van de vergunning worden doorgegeven. Dit nummer dient deel uit te maken van het aanvraagdossier voor de omgevingsvergunning. Het formulier voor aanvraag van een omgevingsvergunning wordt daarom ook aangepast. Op die manier gebeurt een validatie van de sloopopvolging door een sloopbeheerorganisatie op het juiste moment, namelijk bij de start van de vergunningsfase.

De maatregel geniet brede steun binnen de sector en werd afgestemd met VSOR, Fedasbest, Embuild en het omgevingsloket.

Gescheiden inzameling van glas, rotswol en bitumineuze dakbedekking

De vanaf 2027 voorziene gescheiden inzameling van glaswol, rotswol en bitumineuze dakbedekking wordt geoptimaliseerd in functie van haalbaarheid van de inzameling en het gelijk speelveld van de producenten. Deze drie stromen zijn in 2024 voluntaristisch onder de selectieve inzamelplicht gebracht, maar de ingang van deze verplichting werd pas op 1 januari 2027 gelegd. Het was de bedoeling dat de producenten of recycleurs, de bouwsector en de inzamelsector tussen 2024 en 2027 de tijd om zich voor te bereiden. Nu de datum dichterbij komt wordt het duidelijk dat selectieve inzameling voor alle drie de materialen niet in elke situatie mogelijk is en dat per materiaal verschilt wat precies wel of niet kan.

Voor de fracties minerale wol (= glaswol en rotswol) wordt de bronscheiding uitgesteld tot een latere datum, en beperkt tot sloopafval. Er is op dit moment onvoldoende draagvlak voor de bronscheiding van zowel bouwafval als sloopafval omdat de recyclagemogelijkheden nog niet op punt staan.
De producenten van rotswol vragen een gelijk speelveld voor bouwafval van alle isolatiematerialen (vooral relevant voor de bouwfase). Als er een verplichting komt voor het gescheiden houden van bouwafval van isolatiematerialen zou dit volgens hen voor alle isolatiematerialen moeten gelden, anders zou de ontwerper of aannemer bij zijn materiaalkeuze kunnen opteren voor het gebruik van andere isolatiematerialen waarvoor de verplichting voor gescheiden inzameling niet geldt. Gescheiden inzamelen van deze fracties kan immers extra kosten met zich meebrengen.
Gescheiden inzameling van rotswol en glaswol bij sloopwerkzaamheden is op dit moment volgens de sloopaannemers nog niet haalbaar. De acceptatiecriteria (met het oog op recyclage) zijn volgens hen te streng, en het aandeel minerale wol uit sloopwerken dat zou voldoen, wordt zeer laag ingeschat. Het risico ligt volledig bij de aannemers: ze maken extra kosten voor de gescheiden inzameling, zonder de garantie te hebben dat de vracht aanvaard wordt door de producent (recycleur). Wanneer de aannemer beslist de minerale wol niet gescheiden in te zamelen omdat hij inschat dat de kwaliteit onvoldoende is, kan handhaving hem hierop aanspreken.
In deze context is bronscheiding van minerale wol nog niet uitvoerbaar. We gaan wel met de bouwmaterialenproducenten in gesprek om onze koploperspositie inzake recyclage van rotswol en glaswol te behouden.

Voor bitumineus dakbedekkingsmateriaal geldt de verplichting tot selectieve inzameling aan de bron niet meer voor sloopafval. Bitumineus dakbedekkingsmateriaal uit sloopwerken kan namelijk enkel worden geaccepteerd bij de verwerker na staalname en analyse van het materiaal vóórdat het materiaal verwijderd wordt. De dakbedekking moet voor de recyclage namelijk bestaan uit homogene lagen van éénzelfde type bitumen (APP of SBS) en geen combinatie van verschillende soorten bitumen. Omwille van deze reden zal een groot deel van het bitumineus sloopafval niet naar recyclage kunnen gaan ook al zou het gescheiden ingezameld worden. Bovendien wordt in de huidige praktijk omwille van economische reden pas vanaf 1000 m^2 dakoppervlak een staalname en analyse uitgevoerd. Het schrappen van dit sloopafval uit de verplichting van selectieve inzameling heeft dus over het geheel gezien geen negatieve invloed op de milieu-impact.
Voor wat betreft het bitumineus bouwafval (snijresten en bouwoverschotten) hebben de producenten van bitumen zich georganiseerd om deze terug in te zamelen via Bitumen Recycling Network en is een selectieve inzameling wel zinvol.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

We verwijzen hiervoor naar het verslag aan de Vlaamse Regering.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Er is geen onmiddellijke budgettaire impact voor de Vlaamse overheid.

B. ESR-TOETS

Er is geen onmiddellijke impact op de begroting van de Vlaamse overheid.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er is geen onmiddellijke impact op het personeel van de Vlaamse overheid te verwachten.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er is geen onmiddellijke impact op de lokale en provinciale besturen.

4 VERDER TRAJECT

Dit voorontwerp van wijzigingsbesluit zal na een eerste principiële goedkeuring door de Vlaamse regering voor advies worden voorgelegd aan de strategische adviesraden (Minaraad en SERV) en de Vlaamse Toezichtscommissie. Het voorontwerp van wijzigingsbesluit zal eveneens bij de Europese Commissie worden aangemeld.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te hechten aan bovengenoemd voorontwerp van besluit;

2° de Vlaamse minister, bevoegd voor Omgeving en Landbouw, te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Minaraad en de SERV;

3° de Vlaamse minister, bevoegd voor Omgeving en Landbouw, te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Vlaamse Toezichtscommissie.

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS